

Danuta Mastalska

"Signum magnum". Duchowość
maryjna : symposium mariologiczne
: (Lublin, 9-10 XI 2001)

Salvatoris Mater 4/1, 333-336

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

„Signum magnum”. Duchowość maryjna. Symposium mariologiczne (Lublin, 9-10 XI 2001)

W dniach 9-10 listopada 2001 r. na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim odbyło się sympozjum na temat: „*Signum magnum*”. *Duchowość maryjna*, zorganizowane przez Instytut Teologii Duchowości KUL i Sekcję Duchowości Teologów Polskich. Ks. dr hab. Marek Chmielewski, kierownik Instytutu, wygłaszając słowo wstępne na rozpoczęcie sympozjum, wskazał, że jego celem będzie pogłębiona refleksja nad znaczeniem Maryi dla życia duchowego, m.in. w świetle objawień fatimskich.

Następnie do zebranych zwrócił się dziekan Wydziału Teologii KUL, ks. prof. G. Witaszek CSsR. Zauważył, że ujawnienie objawień fatimskich (ostatnio 3. tajemnicy) zainspirowało organizatorów sympozjum do pytania, w jaki sposób Maryja jest wielkim znakiem dla współczesności. Zwrócił również uwagę, że kulminacyjnym punktem sympozjum będzie wręczenie ks. prof. J. Misiurkowi (który pierwszy opracował historię polskiej duchowości) książki pamiątkowej.

Jako pierwszy prelegent wystąpił ks. prof. W. Słomka, z tematem: „Maryja w tajemnicy Chrystusa i Kościoła”. Omawiając VIII rozdział *Konstytucji dogmatycznej o Kościele* zastanawiał się nad wkładem Soboru Watykańskiego II w rozumienie obecności Maryi w tajemnicy Chrystusa i Kościoła. Podkreślił, że kult maryjny winien się koncentrować nie tylko wokół tajemnicy wybrania Maryi, ale także na Jej odpowiedzi na to wybranie. Zaznaczył, że Kościół powołany jest do tego, by odzwierciedlać dziewicze macierzyństwo Maryi.

Następnie o. prof. A.J. Nowak OFM podjął temat: „Signum magnum u podstaw chrześcijańskiej antropologii”. Podkreślił, że Niepokalana jako *Signum magnum* znajduje się u podstaw antropologii. W termin „człowiek” jest wpisany termin „Bóg”. Zwiastowanie jako dialog Maryi z Bogiem Trójosobowym zakłada włączenie w Jego tajemnicę. *Fiat* Maryi wprowadza nowy bieg historii. Wraz z nim rozpoczyna się jedyna zdrowa antropologia. Nie można odpowiedzieć na pytanie: kim jest Jezus, pomijając Jego Matkę. Poprawna antropologia musi być inkarnacyjna – antropologia bez Niepokalanej schodzi na manowce.

Przedpołudniową serię wykładów zamykał referat wygłoszony przez ks. abpa dra S. Nowaka, zatytułowany „Polska duchowość

maryjna”. Zastanawiając się nad polską duchowością i pobożnością maryjną podkreślił m.in., jako jej pozytywną cechę, ubiblijnienie, zauważył natomiast niewystarczające korzystanie z tekstów liturgicznych, podjął temat roli ślubów i aktów zawierzenia Maryi, pielgrzymek do sanktuariów maryjnych i zaznaczył, że pobożność maryjna u nas w ostatnich czasach inspiruje się mocno objawieniami w Fatimie i w Medjugorie. Prelegent wspomniał także o trynitarnym wymiarze pobożności maryjnej. Zaakcentował ponadto, że niedostrzeżenie blasków pobożności maryjnej byłoby zdradą Kościoła, ale też niedostrzeżenie cieni byłoby zgubne.

Popołudniową sesję wykładową rozpoczął ks. dr hab. J. Enichelmayr z Austrii (Linz) podejmując temat: „Maryja jako *Signum magnum* przyszłej i zjednoczonej Europy”. Mówił o Fatimie i rewolucji komunistycznej w Rosji, o zatroskaniu Maryi o przyszłość Europy w (tragicznym) roku 1917. Następnie kontynuował refleksję nad politycznym i chrześcijańskim stawaniem się Europy po II wojnie światowej i drodze do Unii Europejskiej. Prelegent wymienił także narody europejskie, dla których Maryja jest *Signum magnum* i jako taka wskazana przez Sobór Watykański II. Swoje wystąpienie Prelegent zakończył konkluzją, że ilekroć Maryja zostaje wyłączona z duchowo-religijnego rozwoju, nie jest on lepszy ani bardziej pozytywny, ale raczej negatywny i gorszy.

Następnie o. prof. S.C. Napiórkowski OFMConv przedstawił temat „Duchowość i pobożność maryjna w perspektywie III tysiąclecia”. Podkreślił, że o duchowości rozstrzyga obraz Chrystusa. Podjął pytanie: „Z jaką Maryją w nowe tysiąclecie?” Zaproponował, aby była to droga z Maryją: 1. ks. prof. Kudasiewicza, 2. Pawła VI i 3. Jana Pawła II. W pierwszym punkcie rozważań zaznaczył, że Polska cierpi na deficyt biblijnej Maryi, a słowo Boże przegrywa ze słowem ludzkim. Maryjność Biblii kontrastuje z maryjną pobożnością Polaków. Wskazał, że ogromne znaczenie dla ubiblijnienia polskiej maryjności ma „Matka Odkupiciela” ks. J. Kudasiewicza (preferuje ona zwłaszcza duchowość dziejzobawczą, duchowość dyspozycyjności, zawierzenia Panu – w czym Maryja jest dla nas wzorem i wsparciem). W drugim punkcie o. S.C. Napiórkowski zaproponował drogę z Maryją Pawła VI. Paweł VI ukazuje Maryję jako *Signum magnum*: Maryję jako znak i Maryję jako wzór: posłuszeństwa, słuchania słowa Bożego, przyjęcia łaski, miłości Boga i bliźniego. Maryja wychowuje przykładem, świeci wzorem i to jest funkcja macierzyńska. W *Marialis cultus* Paweł VI ukazuje Maryję jako Nauczycielkę pobożności – pobożność „jak Maryja”. Zastanawiając się nad Maryją

Jana Pawła II, o. S.C. Napiórkowski w pierw stawia pytanie, jakiej Maryi nie ukazał Jan Paweł II i odpowiada, że nie ukazał Maryi Grignona, Wyszyńskiego... - nie wszystko od nich przejmuję. Ukazał natomiast Maryję w kontekście: tajemnicy Ducha Świętego, Chrystusa, Kościoła... Ukazywanie Maryi wyizolowanej z kontekstu (zwłaszcza misterii wiary) to brak obecnej maryjności. Jan Paweł II uczy też o pośrednictwie przez uczestnictwo. Prelegent zaapelował, byśmy wchodzili w trzecie tysiąclecie z Maryją ukazaną w słowie Bożym i w słowie Kościoła.

Kolejnym prelegentem był ks. dr T. Siudy, który przedstawił temat: „Duchowość maryjna w życiu i nauczaniu Prymasa Tysiąclecia”. Rozwijał wątek duchowości zawierzenia obecnej u ks. prymasa S. Wyszyńskiego. Prelegent zaznaczył, że nie ma u kard. Wyszyńskiego mariocentryzmu: Maryja jest w misterium Chrystusa i Kościoła, i zwłaszcza w narodzie polskim. Szczególnym znamieniem maryjnej duchowości Prymasa była duchowość oddania (Chrystusowi przez Maryję) i oznaczała dla niego samoofiarcowanie się, cierpienie...

Popołudniową sesję zamykał wykład ks. dra J. Kumali MIC, na temat: „Maryja Dziewica – wzór konsekracji i naśladowania Chrystusa”. Prelegent uzasadnił konieczność obecności Maryi w życiu duchowym jako wierność słowom Chrystusa ukrzyżowanego, które zobowiązują do przyjęcia Maryi jako Matki i Wzoru życia. Podjęte zagadnienie zostało omówione w perspektywie chrystologicznej. Najważniejsze elementy życia konsekrowanego, czyli powołanie, konsekracja i misja zostały ukazane w świetle Chrystusa powołanego, konsekrowanego i posłanego. W Jego tajemnicy uczestniczy Maryja i Ona jest też doskonałym przykładem dla osób, które odpowiedziały pozytywnie na dar życia konsekrowanego.

Drugi dzień sympozjum rozpoczął się uroczystą Mszą św. pod przewodnictwem ks. abpa J. Życińskiego. Następnie już w auli wykładowej ks. Arcybiskup zwrócił się ze specjalnym słowem do Jubilat, ks. prof. Jerzego Misiurka, a po nim wygłosił laudację – w imieniu ks. prof. Cz. Bartnika i własnym – ks. dr hab. K. Góźdz. Głos zabrał także sam Jubilat, ukazując drogę swojej naukowej fascynacji polską duchowością.

Tematem dalszych wykładów tego dnia były objawienia fatimskie. Ks. dr K. Pek mówił na temat: „Jaka duchowość objawień fatimskich?”. Zastanawiał się jaka jest duchowość objawień fatimskich oraz czy i jak należy ją pogłębiać oraz jak popularyzować przesłanie fatimskie. Przyglądał się stanowisku w tej sprawie Pawła VI i Jana Pawła II. Zauważył m.in., że według Pawła VI należy szerzyć orę-

dzie fatimskie z uwzględnieniem całego orędzia chrześcijańskiego; zaś wśród wskazań Jana Pawła II wymienił potrzebę odczytywania przesłania fatimskiego w kluczu znaków czasu. Stwierdził, że dyskusja nad orędziem fatimskim nie jest jeszcze zakończona.

Symposium kończył temat: „Orędzie fatimskie na polskiej ziemi”, który przedstawił ks. Mirosław Drozdek SAC, z sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej w Zakopanem. Referat był bogaty w faktografię kultu Matki Bożej Fatimskiej w Polsce, starannie przygotowany i bardzo cenny dla historii kultu.